

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2018-12-13
Stockholm

Mål nr
P 5579-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-05-23 i mål nr P 211-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

C.B.L.

Motpart

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten XX i Huddinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Natur- och byggnadsnämndens i Huddinge kommun beslut den 4 april 2016, dnr NBN-2016/1154.330, om byggsanktionsavgift.

Dok.Id 1457510

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C.B.L. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska upphäva Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommuns beslut och i andra hand att byggsanktionsavgiften ska sättas ned till en fjärdedel.

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C.B.L. har i allt väsentligt anfört samma skäl som i mark- och miljödomstolen med följande tillägg: Redan vid nybyggnationen 1965 var takkuporna felkonstruerade med tjärpapp och utan fall, vilket orsakade problem med läckage. Det var därför praxis i området under drygt 30 års tid att reparera kuporna utan bygglov. Kuporna fick till följd av detta olika utseende och det var därför välkommet när ett bygglov meddelades på hans grannfastighet 1997. Bygglovet tydliggjorde att eternittaken skulle bytas ut mot svart falsad plåt i området. I dagsläget har endast tre fastigheter i området kvar de gamla eternittaken, vilket inte ser bra ut. Han har följt normen när han har bytt ut till svart plåttak. Bytet var nödvändigt för att parkettgolvet i vardagsrummet inte skulle ta skada sedan läckage uppstått.

Nämnden har i huvudsak anfört följande: Det krävs bygglov för att ändra taket till svart plåt eftersom det väsentligt ändrar områdets och radhuslängans karaktär. Fastigheten ligger i ett område som ingår i Huddinge kommuns kulturmiljöinventering. Enligt inventeringen ska det karakteristiska villa- och radhusområdet från främst 1950- och 1960-talen värnas och bevaras. Flera fastighetsägare i området har sökt och fått bygglov för ändrad takbeklädnad under åren 2010–2015. Nämnden har därför haft fog för sitt beslut om byggsanktionsavgift.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att påföra C.B.L. byggsanktionsavgift för att han bytt ut det svarta eternittaket mot ett svart plåttak på sitt radhus utan bygglov och startbesked.

Det krävs bygglov för bland annat ändring av byggnad om ändringen innebär att byggnaden byter taktäckningsmaterial enligt 9 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. För en- och tvåbostadshus inom ett område med detaljplan krävs det dock inte bygglov för att färga om, byta fasadbeklädnad eller byta taktäckningsmaterial, om åtgärden inte väsentligt ändrar byggnadens eller områdets karaktär, 9 kap. 5 § PBL.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att det är nämnden som har att visa att det finns förutsättningar att påföra en byggsanktionsavgift. En sådan avgift har nämligen en straffrättslig karaktär. Bevisbördan för samtliga omständigheter som ligger till grund för beslutet om byggsanktionsavgift vilar således på nämnden, såsom att den ifrågasatta åtgärden är bygglovspliktig (jfr t.ex. MÖD 2016:12).

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att bytet av taktäckningsmaterial från eternit till svart plåt i förevarande fall inte väsentligt ändrar byggnadens eller områdets karaktär. Tvärtom finner Mark- och miljööverdomstolen att det innebär en anpassning till bebyggelsens nuvarande karaktär. Endast ett fåtal fastigheter har kvar de ursprungliga eternittaken (se nedanstående bild).

Åtgärden kan därför inte anses som bygglovspliktig. Det saknas därmed förutsättningar för att påföra C.B.L. byggsanktionsavgift. Nämndens beslut ska alltså upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Mikael Hagelroth, referent, tekniska rådet Mats Kager och hovrättsrådet Ralf Järtelius.

Föredragande har varit Fannie Finnved.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-05-23
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 211-18

PARTER

Klagande
C.B.L.

Motpart
Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 21 december 2017 i ärende nr 4034-20559-2016, se bilaga 1

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten XX i Huddinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 531759

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00–16:30

BAKGRUND

Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 4 april 2016 att ta ut en byggsanktionsavgift om 7 841 kronor av C.B.L. för att ha påbörjat yttre ändring av enbostadshus på fastigheten XX innan nämnden beviljat bygglov och gett startbesked för åtgärden. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som genom beslut den 21 december 2017 avslog överklagandet. Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

C.B.L. har, som det får förstås, i första hand yrkat att byggsanktionsavgiften inte ska tas ut och i andra hand yrkat att byggsanktionsavgiften ska sättas ner till en fjärdedel.

Till stöd för sin talan har han anfört sammanfattningsvis följande. Taket behövde bytas på grund av akut läckage. Han har ersatt sitt eternittak med plåttak. På den undermåliga bild som ska utgöra tillsynsmyndighetens bevis kan man möjligen skönja läkten som är kvar efter rivningen av eterniten. Inget styrker byggande. Genom att lägga en byggpresenning över taket förhindrades läckage innan plåttaket började byggas efter att bygglovets erhållits den 29 december 2017. Byggsanktionsavgiften står inte i paritet med hans eventuella formella förseelse. Vid avslag av hans överklagan hävdar han att avgiften är oskälig. En fjärdedel är rimlig och han lovar att aldrig mer göra om det.

DOMSKÄL

Av handlingarna i målet framgår att C.B.L. den 19 oktober 2015 ansökte om bygglov för fasadändring på enbostadshus, innebärande att befintligt tak av eternitplattor skulle bytas mot falsad plåt. Samma dag, den 19 oktober 2015 inkom anmälan med fotografier från miljötillsynsavdelningen om att den lovsökta åtgärden hade påbörjats. Bygglov med startbesked lämnades för åtgärden den 29 december 2015. I beslut om bygglov framgår att då åtgärden utförts utan startbesked ska en byggsanktionsavgift tas ut och att beslut om byggsanktion

kommer att fattas av nämnden vid senare tillfälle. Den 4 april 2016 fattade nämnden beslut om byggsanktionsavgift.

Tillämpliga bestämmelser, utöver vad som framkommer nedan, framgår av länsstyrelsens beslut.

Det får anses ostridigt att C.B.L. har påbörjat byte av taktäckningsmaterial på sitt enbostadshus innan bygglov och startbesked lämnats för åtgärden. Skyldigheten att betala avgift ska i princip inträda i och med att det olovliga byggandet påbörjas, vilket framgår av exempelvis 9 kap. 10 § plan- och byggförordning (2011:338).

Innan det kan bli aktuellt att ta ut en avgift måste det emellertid klart framgå att det är fråga om en åtgärd som kräver lov. Enligt 9 kap. 2

§ punkten 3 c plan- och bygglag (2010:900), PBL, krävs bygglov för en ändring av en byggnad om ändringen innebär att byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt. Domstolen anser att åtgärden är en bygglovspliktig åtgärd och att det således finns grund för att ta ut en byggsanktionsavgift.

Avseende beräkningen av byggsanktionsavgiften noteras att det i nämndens beslut saknas uppgift om hur beräkningen gjorts. Domstolen finner dock, liksom länsstyrelsen, att bristen inte är av sådan allvarligt art att nämndens beslut ska upphävas på den grunden. Härvid beaktar domstolen att länsstyrelsen i sitt beslut gjort en uppställning av hur nämnden kan antas ha beräknat avgiften. Det har inte framkommit att sanktionsarean är för stor. Domstolen finner således inte anledning att ifrågasätta beräkningen av byggsanktionsavgiften.

Enligt 11 kap. 53 a § PBL får en byggsanktionsavgift sättas ned, till hälften eller till en fjärdedel, om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Vid denna prövning ska det enligt bestämmelsens andra stycke särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet eller om överträdelsen av andra skäl kan anses vara av mindre allvarlig art. Som exempel på omständigheter som kan medföra att en överträdelse bedöms vara av mindre

allvarlig art nämns i förarbetena till bestämmelsen att överträdelsen har ett samband med att byggnadsnämnden inte har handlagt ett ärende inom rimlig tid (prop. 2012/13:104 s. 10). Enligt 9 kap. 27 § PBL ska byggnadsnämnden handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och meddela sitt beslut inom tio veckor från det att den fullständiga ansökan har kommit in till nämnden. Av handlingar i målet framgår att fasadändringen konstaterats påbörjad samma dag som bygglovsansökan inkom till nämnden. Mot denna bakgrund instämmer domstolen i länsstyrelsens bedömning att det inte har framkommit skäl för eftergift eller nedsättning av byggsanktionsavgiften. Vad klaganden anfört i domstolen föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 13 juni 2018. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Ewa Andrén Holst

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge och tekniska rådet Ewa Andrén Holst. Föredragande har varit tingsnotarien Clara Nettelbladt.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.